

Assessorament per la millora de les pràctiques educatives

Grup de treball

José Ramón Lago, Javier Onrubia, Teresa Huguet (Coords.)

Silvia Borrell

Sandra Galera

Carles Hernández

Carme Hito

Olga Roig

Victòria Sivill

Montserrat Solsona

9 de juliol de 2012

ÍNDEX

<u>Introducció.....</u>	<u>3</u>
<u>I. Un model per planificar i conduir assessoraments per la millora de les pràctiques educatives.....</u>	<u>5</u>
<u>II. Les fases i procediments del procés d'assessorament. Orientacions per a la millora de les pràctiques assessores.....</u>	<u>8</u>
<u>III. El procés de planificació, seguiment i avaluació conjunt dels processos d'assessorament.....</u>	<u>15</u>
<u>IV. Descripció i anàlisi dels assessoraments.....</u>	<u>18</u>

Introducció

Aquest document és el resultat del procés de reflexió i anàlisi de vuit processos d'assessorament desenvolupats durant el curs 2010-11 per professionals dels EAP en el marc del Grup de Treball "Assessorament per a la millora de la pràctica educativa".

La proposta de constituir aquest Grup de Treball sobre assessorament va sorgir de l'interès per donar continuïtat a algunes de les reflexions i inquietuds plantejades en la sessió anual de formació dels EAP del mes de juliol de 2009. En aquesta sessió es va presentar la ponència "Assessorar per millorar la pràctica educativa: una proposta d'estratègia d'assessorament". En les consideracions finals de la ponència s'assenyalava que:

- l'estratègia d'assessorament presentada (vegeu Lago & Onrubia, 2008, 2011) podria ser un mitjà per recollir processos d'assessorament i fomentar el diàleg i l'enriquiment entre assessors;
- calia avançar en processos d'assessorament capaços d'incidir en la millora de les pràctiques educatives i en la millora de l'aprenentatge de l'alumnat, i capaços de promoure l'autonomia dels centres per tal de generalitzar i consolidar aquestes millores.

Prenent com a base aquesta consideració, el Grup de Treball (GT) pretenia contrastar i ampliar l'estratègia d'assessorament presentada en la sessió, avançant en la seva concreció en relació amb alguns àmbits prototípics d'intervenció dels assessors psicopedagògics (l'atenció a la diversitat i l'acció tutorial amb una perspectiva inclusiva) en els quals es donen processos d'assessorament adreçats a la millora de la pràctica educativa.

Objectius fonamentals del treball realitzat:

1. Desenvolupar un treball de reflexió sobre la pràctica assessora orientat conceptualment a partir d'un model d'estratègia general d'assessorament (vegeu Lago & Onrubia, 2008, 2011).
2. Acompanyar, descriure i analitzar diferents processos d'assessorament desenvolupats d'acord amb l'estratègia general proposada, per tal d'exemplificar-la i millorar-la.
3. Elaborar alguns criteris i procediments per a la millora dels processos d'assessorament psicopedagògic dels EAP.

El contingut d'aquest document s'organitza en quatre apartats:

1. En el primer, es sintetitza el model d'assessorament que es va presentar en les jornades de juliol de 2009 i que ha servit de base al treball del GT.
2. A continuació es recullen les conclusions en sentit estricte del GT, en forma d'orientacions que es poden utilitzar per a la negociació i planificació d'un procés d'assessorament, com a indicadors per analitzar i ajustar el seu desenvolupament, o com a criteris d'avaluació de processos d'assessorament ja desenvolupats, per a cada fase i procediment del procés d'assessorament proposat pel model. Aquestes conclusions recullen les aportacions dels membres del GT a partir de la seva experiència com a assessors de l'EAP. Per tant, són orientacions i criteris contextualitzats en la tasca dels EAP.
3. En el tercer apartat, es detalla com es va realitzar la planificació, seguiment i avaluació dels processos d'assessorament dins del GT al llarg del curs 2010-11.
4. El quart apartat recull una presentació sintètica de cadascun dels assessoraments realitzats, a partir de la descripció de les sessions que els van configurar i d'una valoració de cada una d'elles i de l'assessorament en el seu conjunt. Per clarificar l'ús del model per a l'anàlisi dels assessoraments s'assenyala, en cada assessorament, la funció de les diferents sessions, indicant amb quina fase del procés d'assessorament estan més vinculades.

Objectius del document

- Un dels objectius fonamentals del document és poder servir de guia per a processos d'anàlisi i reflexió sobre la pràctica assessora, similars als que s'han realitzat en el grup de treball, que es puguin dur a terme dins dels EAP o entre diferents EAP, per tal de planificar processos d'assessorament sobre els continguts de treball, realitzar-ne el seguiment, i fer-ne una avaluació que aportï elements de millora de les pràctiques assessores.
- La finalitat última és ajudar, a través d'aquests processos d'anàlisi i reflexió, a construir un coneixement compartit entre els components dels EAP respecte els processos d'assessorament en els centres.
- El document ha d'ajudar a concretar processos d'anàlisi i reflexió d'aquesta mena en el sí d'un EAP concret, entre EAP diferents o en el marc d'un Servei Territorial en relació a assessoraments que comparteixen un mateix àmbit de contingut. Les descripcions de processos d'assessorament aportades pels professionals que han format part del grup de treball serviran d'exemple i contrast a l'hora de planificar intervencions en els centres.
- El document també pretén remarcar i reforçar el paper i la tasca dels EAP en els processos de millora dels centres i les aules per contribuir a construir escoles de qualitat i cada cop més inclusives. S'entén que aquest treball de suport a la millora global de la pràctica educativa ha de ser un eix molt

important del servei que els EAP ofereixen al conjunt del sistema educatiu i als centres concrets que atenen. Es planteja a més que aquest tipus de treball preventiu, adreçat a la millora global de les pràctiques, ha de vincular-se i articular-se sistemàticament amb les tasques d'atenció i orientació adreçades a l'alumnat objecte d'intervenció.

I. Un model per planificar i conduir assessoraments per la millora de les pràctiques educatives

El model sorgeix tant de la reflexió teòrica com de l'anàlisi de la pràctica assessora, i ha estat objecte de recerca i validació empírica (Lago, 2006; Lago & Onrubia, 2008). La seva formulació inicial s'ha anat enriquint progressivament a partir de l'ús i contrast de les seves propostes en el marc de diferents processos d'innovació i millora de les pràctiques docents així com de formació permanent d'assessors psicopedagògics (Lago & Onrubia, 2011; Pujolàs & Lago, 2011).

El model que proposem constitueix una estratègia general per a la planificació, seguiment i valoració de processos d'assessorament adreçats a la millora de les pràctiques educatives del professorat tant a l'aula com al centre en el seu conjunt.

Conceptualment, l'estratègia proposada es fonamenta en una concepció constructivista de l'ensenyament i l'aprenentatge escolar (per exemple, Coll, 2011), i pren el seu sentit en el marc d'un model educacional constructiu d'intervenció psicopedagògica (per exemple, Solé & Martín, 2011). La perspectiva sistèmica sobre les pràctiques i les institucions educatives (per exemple, Selvini, 1986), els treballs sobre el canvi i la millora d'aquestes pràctiques i institucions (per exemple, Fullan, 2002), i les reflexions i propostes que fonamenten una visió inclusiva de l'educació escolar (per exemple, Booth & Ainscow, 2002) són altres referents conceptuals.

Quatre elements clau

L'estratègia proposada identifica **quatre elements clau** en els processos d'assessorament adreçats a la millora de les pràctiques educatives:

□ la delimitació dels continguts que seran objecte de l'assessorament,
□ les etapes o fases en què s'organitza el procés de l'assessorament,
□ els tipus de tasques a desenvolupar per part de l'assessor i els assessorats en aquestes fases o etapes, i
□ els recursos discursius i les formes en què l'assessor empra el llenguatge al llarg del procés per assegurar que aquestes tasques es poden dur a terme.

La introducció i manteniment de millores concretes en la pràctica docent del professorat (en l'àmbit de l'aula o en l'àmbit del centre) és, d'acord amb l'estratègia proposada, l'objectiu fonamental dels processos d'assessorament. Per això, assessor i assessorats han d'establir i consensuar els elements concrets d'aquestes pràctiques que hauran de modificar-se a partir del procés d'assessorament. Aquests elements constituïran els continguts de millora de l'assessorament. D'acord amb l'estratègia proposada, aquests continguts de millora s'haurien d'establir a partir de l'anàlisi de les dificultats percebudes i formulades pels assessorats així com de la reflexió conceptual sobre els aspectes de la pràctica implicats, s'haurien de formular de la manera més específica i acotada possible, s'haurien d'expressar en termes de coneixement pràctic del professorat i de situar en l'àmbit del que consideren abastable, i s'haurien de concretar en dimensions i indicadors que permetin posteriorment valorar el grau en què els canvis han estat efectivament incorporats a la pràctica.

En l'estratègia proposada, el procés d'assessorament per a la identificació, concreció, disseny, desenvolupament i revisió d'aquests continguts de millora comporta una seqüència de fases. S'entén que assessor i assessorats co-defineixen i co-elaboren què fer i com fer-ho en cadascuna de les fases, i en són co-responsables.

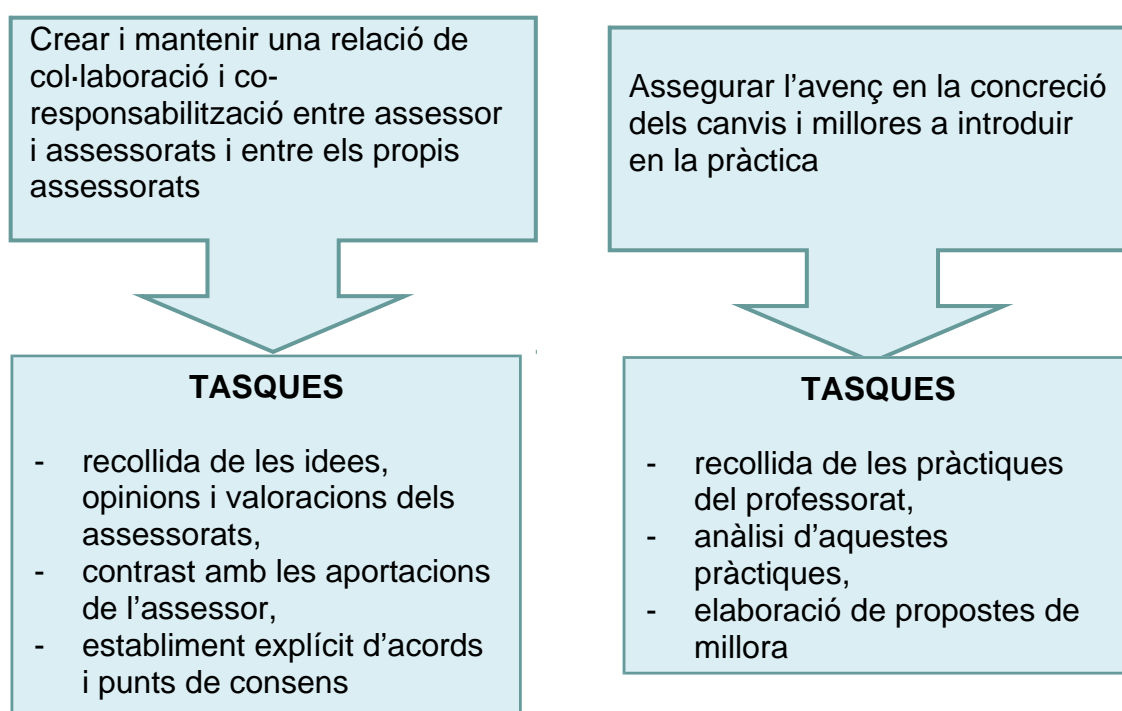
Fases de l'estratègia proposada:

1. Anàlisi i negociació de la demanda i definició conjunta dels objectius i procés d'assessorament
2. Registre i anàlisi de les pràctiques del professorat i formulació de propostes de millora
3. Disseny de les millores de la pràctica
4. Desenvolupament, seguiment i avaluació de les millores
5. Avaluació del procés i decisions sobre la continuïtat

L'estratègia proposada identifica, per a cada fase, alguns objectius o passes més concretes ("procediments d'assessorament") que caldria dur a terme per tal d'assegurar l'èxit de la fase. A tall d'exemple, per a la Fase 1 s'estableixen quatre d'aquests procediments: promoció i orientació per a la formulació de la demanda com a procés de col·laboració; negociació i delimitació del rol de l'assessor i els participants en el procés d'assessorament; definició i concreció del problema / contingut d'assessorament; delimitació dels components de la pràctica objecte d'anàlisi i millora.

Dues dimensions de treball

En cadascuna de les fases, cal **atendre simultàniament dues dimensions del treball**.

Cadascuna d'aquestes tasques, al seu torn, pot comportar treball individual o en petit grup del professorat, treball individual de l'assessor, i treball realitzat de manera conjunta per l'assessor i els assessorats.

Atendre de manera equilibrada aquestes dues dimensions serà crucial per a l'èxit de cadascuna de les fases i del conjunt del procés d'assessorament.

La gestió concreta del procés passa, en darrer terme i en el marc de les fases, procediments i tasques indicades, per la manera en què assessor i assessorats empen la parla com a eina per a la construcció conjunta tant de les millores a introduir en la pràctica educativa com de la relació i la col·laboració entre un i altres.

L'estratègia proposada identifica vuit recursos discursius de l'assessor l'ús dels quals es considera especialment rellevant.

1. presentar un problema o subproblema nou;
2. assenyalar una tasca a realitzar;
3. preguntar, demanar opinió, sol·licitar informació o aclariment;
4. aportar informació complementària;
5. acceptar, confirmar, repetir per a confirmar;
6. relacionar, justificar, argumentar amb una activitat d'ensenyament i aprenentatge;
7. conceptualitzar, reelaborar, argumentar amb un concepte;
8. formular una síntesis o proposar una conclusió.

Es considera que allò important no és tant l'ús puntual i aïllat de cada recurs com la manera en què aquests recursos es combinen de forma intencional i sistemàtica al servei de la construcció conjunta tant de les millores a introduir en la pràctica educativa com de la relació i la col·laboració entre assessor i assessorats, i de l'assoliment de les diferents fases del procés.

Per a una presentació més detallada tant de l'estratègia proposada com del seus referents conceptuals i suport empíric, poden consultar-se, entre d'altres, els treballs de Lago (2006) i de Lago & Onrubia (2008, 2011).

II. Les fases i procediments del procés d'assessorament. Orientacions per a la millora de les pràctiques assessores

L'anàlisi fet al llarg de les diverses sessions de treball del GT de cadascuna de les fases dels diferents assessoraments desenvolupats, ens ha portat a identificar tot un conjunt de propostes per millorar les pràctiques assessores. Aquests propostes se situen en el context específic en què aquestes pràctiques es desenvolupen dins el marc de les tasques ordinàries dels professionals dels EAP.

Tal i com les recollim a continuació, es poden utilitzar amb tres finalitats possibles:

Com a orientacions

per a la planificació i negociació inicial d'un procés d'assessorament en el seu conjunt, o d'alguna fase o sessió concreta;

Com a indicadors

per analitzar un procés d'assessorament en marxa, per tal de conèixer quines decisions preses en les fases prèvies han condicionat la situació actual i poder, si s'escau, reorientar-la;

Com a criteris d'avaluació

d'un assessorament ja finalitzat, per poder identificar quines han estat les actuacions, tasques i recursos desenvolupats —o no— que poden explicar l'efectivitat i l'eficàcia del procés.

Fase 1. Anàlisi i negociació de la demanda i definició conjunta dels objectius i procés d'assessorament

Promoció i orientació per a la formulació de la demanda com a procés de col·laboració

- Fer emergir les demandes d'assessorament a partir de necessitats detectades i treballades prèviament, que els implicats en l'assessorament reconeixen com a rellevants.
- Delimitar el contingut de l'assessorament a partir de la redefinició de demandes prèvies associades a casos individuals en un treball institucional, reformulant-ne el contingut i establint espais de treball a partir de l'acord entre tots els participants.
- L'assessor/a pot fer explícitament la reformulació de la demanda, i/o, sempre que pugui, "provocar" que aquesta reformulació la faci algú altre i la formuli com a demanda del grup.
- Fer una tasca sistemàtica de promoció indirecta de demandes i continguts de millora més enllà dels casos puntuals i individuals d'alumnat específic, a partir d'intervencions concretes en diferents contextos (seguiment de casos, reunions de coordinació, reunions amb cap d'estudis o altres persones de l'equip directiu, processos de formació permanent...).

Negociació i delimitació del rol de l'assessor i els participants en el procés d'assessorament

- Fer un esforç per compatibilitzar el "rol com assessor de l'EAP" en el centre i el "rol d'assessor en la millora concreta".

- Utilitzar la definició i concreció del procés d'assessorament per amortir la possible interferència entre altres rols del professional de l'EAP en el centre — associats a altres tasques— i el rol i tasques específiques en un procés d'assessorament adreçat a la millora de les pràctiques.
- Fer una definició col·laborativa del propi rol (ni assumint el rol de qui fa sol les tasques i resol sol els problemes ni el de qui es limita a assignar tasques als altres), tot fent una distribució de les tasques a realitzar —entre l'assessor i cadascun dels participants— ajustada a les competències i possibilitats de cadascú.
- En definir el rols de l'assessor i dels altres participants, preveure i acordar com s'afavorirà progressivament l'autonomia dels professors en relació a les tasques a desenvolupar.

Definició i concreció del problema / contingut d'assessorament

- Partir d'un treball de recollida d'informació dels docents, que es pot concretar a partir d'un guió escrit preparat prèviament per l'assessor i que es negocia i consensua explícitament en una sessió de treball.
- La delimitació del problema/contingut d'assessorament comporta “posar noms” a sensacions, percepcions, insatisfaccions... del professorat, identificar possibles diferències que hi ha entre el professorat, i acotar i acordar el contingut de millora.
- Al mateix temps que es concreta el contingut de millora, començar a pensar en possibles instruments per recollir les pràctiques educatives respecte a aquest contingut, i començar a preveure quin serà el rol d'assessor en la recollida i anàlisi d'aquestes pràctiques.
- Tancar el procés definició del contingut de millora i no allargar-ho massa, fent servir recursos discursius de síntesi i d'establiment d'acords i consensos que serveixin per mostrar que es comparteix realment el contingut de millora.

Delimitació dels components de la pràctica objecte d'anàlisi i millora

- Proposar algunes preguntes clau que ajudin a concretar els components del problema o contingut d'assessorament acordat.
- En certes fases del procés, pot ajudar i és fonamental anar decidint què és el que **no** treballarem, per tal d'anar acotant i “retallant” els elements del problema inicial.
- Un cert equilibri entre permetre aportar a tothom i “anar tancant” els components del contingut d'assessorament, malgrat el fet d'anar tancant comporti en determinats moment una certa renúncia temporal o estratègica a d'altres components també importants.
- Establir un pla d'actuació amb components els més concrets possibles en aquesta fase, encara que posteriorment es pugui ser flexible en la seva aplicació, i revisar-los o ajustar-los en les fases següents.

Fase 2. Registre i anàlisi de les pràctiques del professorat i formulació de propostes de millora

Recollida i anàlisi de les pràctiques del professorat respecte als continguts de millora acordats

- Acordar dades concretes de la pràctica educativa del professorat a recollir per part de tots.
- Disposar d'instruments senzills i concrets —quadres, “full de camp”— per a la recollida de les pràctiques.
- Elaborar aquests instruments i el procediment per a la recollida i anàlisi de les pràctiques conjuntament amb alguna persona del grup amb rol de lideratge en el centre i el mateix grup —p.e. una coordinadora de cicle—.
- Realitzar conjuntament amb tots els participants, definint el paper de l'assessor i de cadascú dels professors participants, tant el treball de recollida com el d'anàlisi de pràctiques educatives.

Anàlisi de documents, informes i experiències sobre els continguts de millora

- Promoure entre els participants l'aportació de documents, materials o experiències de pràctica que puguin servir pel contrast amb la pròpia pràctica.
- Acordar pautes que facilitin el contrast de la pròpia pràctica amb altres experiències i materials i puguin guiar la primera definició de millores.
- Disposar d'eines i estratègies de gestió del treball de grup que permetin arribar a establir consensos entre els participants.

Elaboració d'hipòtesis respecte a possibles millores específiques

- Ajudar a que siguin els propis participants qui generin i facin les propostes de millora.
- Fer servir alguna estratègia per desvincular les propostes de les persones que les fan —per exemple, demanant a tothom que enviï les propostes per escrit a l'assessor, i que aquest presenti una síntesi d'allò recollit—.
- Fer un tancament al final de cada sessió que ajudi a sistematitzar les decisions, utilitzant algun tipus de quadre, graella... per ajudar a la sistematització.

Fase 3. Disseny de les millores de la pràctica

Delimitació de cadascuna de les propostes de millora

- Concretar l'àrea i l'activitat en què s'han d'introduir canvis i acotar les tasques de la pràctica educativa en què els canvis s'han de dur a terme.
- Assegurar el compromís i la participació de tots els implicats en el disseny de les propostes.

- Proposar i consensuar canvis concrets i a curt termini en les practiques educatives, amb referents concrets per a la valoració.
- Poder “personalitzar” les propostes de millora, permetent adaptacions o concrecions diverses, dins del marc comú, per a diferents participants.
- Fer acta formal o document que recull els canvis i els referents d’avaluació que s’acorden.

Anàlisi i concreció dels canvis

- Concretar “canvis realistes”, que parteixen de la realitat concreta de l’aula i del que cadascú pot assumir.
- Concretar “canvis ajustats” que suposin una millora que es viu com a tal i al mateix temps es viu com a possible
- Acordar millores “fàcils d’aplicar” a partir d’una proposta de l’assessor o un altre participant i que la resta de participants van matisant, ampliant o retallant fins que poden fer-la seva.
- Delimitar indicadors o elements observables per constatar i avaluar com s’introdueixen les millores.
- Promoure i recolzar que algun docent participant dins del grup actui com a “motor del canvi” en el grup.

Selecció i elaboració de materials o instruments per a la introducció de les millores

- Equilibrar l’aportació de materials per part de l’assessor i dels altres participants
- Recolzar l’aportació i elaboració de materials i exemples de les millores pels participants més implicats en les millores.
- Aportar materials —exemples ja fets— que ajudin a visualitzar i fer visible el canvi a l’aula i al centre, si s’escau.
- Aportar eines d’observació de les millores introduïdes.
- Promoure i animar la modificació dels “materials-model” amb les aportacions dels participants, per tal que el producte sigui el resultat del treball dels participants.

Acords sobre el procés d’introducció i avaluació de les millores

- Establir un acord previ sobre què (quins elements de la pràctica millorada) es recolliran, com es farà (eines de recollida/observació) i quan (en quins moments de la classe).
- Tenir instruments comuns perquè tothom avaluï a partir d’aquests instruments.
- Recollir dades per analitzar el procés d’introducció del canvi i el resultat del canvi.

Fase 4. Desenvolupament, seguiment i avaluació de les millores

Desenvolupament i seguiment de les millores

- Utilitzar explícitament els acords previs respecte a les dimensions i indicadors del canvi com a referent/criteri per a la valoració.

- Delimitar com a objecte de seguiment tant els canvis i millores en les pràctiques del professor com els canvis i millores en els aprenentatges dels alumnes.
- Ajudar a recollir les pràctiques i les reflexions individuals, sintetitzar els elements comuns i introduir reflexions per “anar un pas més enllà” de l’aportació que fa el professor.
- Vetllar per tal que, a la vegada, es respectin diferents “veus” o “interpretacions” de la millora, es delimiti allò que no pot ser considerat millora (“no tot s’hi val”), i es vagi construint un discurs comú sobre la pràctica i la millora entre els participants.
- No imposar una interpretació de l’assessor o un altre participant, i reforçar aportacions que permetin destacar les valoracions fruit de la construcció conjunta.
- “Reconduir” les valoracions negatives cap a propostes a desenvolupar.
- El calendari de seguiment ha de ser “realista” i preveure el temps per la implementació de cada millora, la recollida d’informació i l’avaluació de les millores, i —si s’escau— la reformulació de les millores.

Ajust i redefinició dels canvis i millores

- Assegurar que s’ha previst temps suficient per a aquest procediment.
- Connotar positivament les millores assolides, ajudar a sentir-se satisfet i valorar el que s’ha assolit.
- Ajudar a prioritzar aspectes rellevants de les millores i a establir acords amb el què es considera es considera que es pot assolir.
- Aprofitar la redefinició o ajustament de les millores per marcar elements de continuïtat de l’assessorament amb nous continguts, co-responsabilitzant-ne a tots els implicats (promoure la demanda).
- Aprofitar el procés de valoració per reflexionar sobre com fer extensives i incorporar a altres docents al procés de canvi i millora, i anticipar noves demandes d’assessorament.
- Desenvolupar estratègies per “sostenir” la incorporació de les millores davant les interferències que hi puguin aparèixer per altres tasques, situacions o prioritats del centre.

Fase 5. Avaluació del procés i decisions sobre la continuïtat

Avaluació del procés, les pràctiques educatives i els aprenentatges de l’alumnat

- “Preparar”, recordar, anticipar preguntes a les reunions de valoració sobre aspectes clau que han estat influent en la dinàmica del treball.
- Recuperar els indicadors d’aprenentatge/comportament acordats inicialment i comprovar/quantificar els canvis; si és possible, comparar amb una avaluació inicial sobre les pràctiques educatives i aprenentatges objecte de millora.
- Assegurar en el calendari inicial el moment i l’espai de temps suficient per a l’avaluació.
- Fer explícita la valoració del procés de treball i demanar l’opinió/valoració/presa de posició dels participants sobre determinats aspectes (com ens hem trobat, com hem estat junts, com d’adequat ha estat l’abordatge de la feina, què en pensem del ritme, del nombre de sessions, dels instruments emprats...)

- Desenvolupar per part de l'assessor una funció de recollir, donar una visió més global, integrar aportacions i plantejar continuïtat de la tasca.

Decisions de continuïtat de l'assessorament i el procés de millora de les pràctiques

- Els processos de valoració/decisions de continuïtat han de servir per donar més control i augmentar l'autonomia dels professors i el centre, en el desenvolupament del contingut de millora, de manera explícita i planificada.
- Assegurar els processos de traspàs de la informació sobre la feina feta, i la possibilitat de continuar oferint l'assessorament amb noves persones.
- Preveure i promoure processos de generalització i institucionalització de les millores (establir la continuïtat a través d'altres persones, p.e. l'equip directiu), no necessàriament a través de la continuïtat directa de l'assessorament
- Desenvolupar processos "específics" de traspàs sobre la feina d'assessorament quan el que canvia de centre és l'assessor.

III. El procés de planificació, seguiment i avaluació conjunt dels processos d'assessorament

En termes generals, el procés de treball del GT ha tingut tres moments:

- 1) Constitució i presentació dels objectius del GT — Presentació i discussió general de l'estratègia d'assessorament de referència — Proposta de metodologia i calendari de treball del GT — Planificació general dels processos d'assessorament (Sessions 0-1)
- 2) Acompanyament als processos d'assessorament (disseny, descripció, reflexió i anàlisi de les diferents fases de l'assessorament) — Discussió per a la revisió i millora dels processos d'assessorament i de l'estratègia general d'assessorament de referència (Sessions 2-6)
- 3) Conclusions — Valoració del procés — Perspectives de continuïtat (Sessió 6)

En concret, el calendari de treball del GT estava plantejat amb l'objectiu de realitzar un seguiment dels processos d'assessorament d'acord amb el que és el calendari habitual de desenvolupament d'un procés d'assessorament al llarg d'un curs acadèmic, i va tenir la següent temporalització:

- ▣ Sessió 0 (Setembre): Constitució i presentació dels objectius del GT — Proposta de metodologia i calendari de treball del GT
- ▣ Sessió 1 (Inici Octubre). Presentació i discussió general de l'estratègia d'assessorament de referència — Planificació general dels processos d'assessorament
- ▣ Sessió 2 (Finals Octubre). Seguiment de la Fase I: Negociació del contingut i procés d'assessorament
- ▣ Sessió 3 (Finals Novembre). Seguiment de la Fase II: Anàlisi de pràctiques educatives, models teòrics i experiències
- ▣ Sessió 4 (Finals Febrer). Seguiment de la Fase III: Disseny de les millores de les pràctiques educatives.
- ▣ Sessió 5 (Inici Maig). Seguiment de la Fase IV: Col·laboració en el desenvolupament, seguiment i avaluació de les millores.
- ▣ Sessió 6 (Finals Juny). Seguiment de la Fase V : Avaluació del procés i continuïtat — Conclusions del GT — Valoració del procés de treball del GT — Possible continuïtat i generalització del procés.

Cada sessió de treball ha comportat tasques prèvies de preparació per part dels participants, el treball presencial en la sessió, i l'elaboració de les conclusions de la sessió per part dels formadors. Tant les tasques prèvies dels participants com la publicació de les conclusions de cada sessió s'han dut a terme utilitzant l'espai habilitat per al GT en el portal d'Educació de la plataforma e-Catalunya, que ha servit d'eina permanent de comunicació i intercanvi entre els participants en el GT.

Concretament pel que fa a les sessions centrades en l'acompanyament als processos d'assessorament dels membres del GT, el model de treball seguit en cada sessió ha estat el següent:

- en cada sessió s'ha treballat una de les fases del procés d'assessorament considerades en l'estratègia general d'assessorament de referència, que els participants havien anat desenvolupant amb els centres en el període corresponent
- prèviament a la sessió presencial, els participants han realitzat una descripció i una anàlisi inicial del treball dut a terme en aquella fase en el procés d'assessorament que cadascú duia a terme; la descripció i anàlisi s'ha fet a partir de pautes proposades pels formadors, i s'ha penjat a l'espai del GT a l'e-Catalunya
- en la sessió presencial s'han presentat i discutit les diverses descripcions i anàlisis, i s'han establert orientacions i criteris generals per a la millora de les actuacions pròpies de la fase;
- posteriorment a la sessió, les orientacions i criteris discutits han estat formalitzats pels formadors en un document que s'ha penjat a l'espai del GT a l'e-Catalunya i que s'ha aprovat formalment a l'inici de la sessió presencial següent.

A continuació presentem un exemple del instrument que es va fer servir per l'anàlisi de cada fase, concretament en la Fase 4.

<p><i>Pauta per a la descripció i anàlisi de la Fase 4:</i> Col·laboració en el desenvolupament, seguiment i avaluació de les millores</p>

A. Descripció de la Fase 4:

Describeu ordenadament cadascuna de les sessions (sessions, reunions, entrevistes... —o l'equivalent—) realitzades/previstes en relació amb aquesta Fase, indicant en cada cas:

- els participants en cada sessió;*
- l'objectiu fonamental de la sessió;*
- la narració ordenada en el temps de les principals tasques realitzades/previstes de l'assessor/a, dels participants, i d'assessor/a i participants junts, abans, durant i després de la sessió; i els principals recursos discursius de l'assessor en cadascuna de les tasques presencials de la sessió*

[Per tal de preparar i realitzar la descripció us suggerim, com en ocasions anteriors, tornar a llegir la caracterització dels diversos elements de la Fase 4 que es presenten en el document de Lago i Onrubia (en premsa).

Si has fet servir algun tipus de document al llarg de la Fase (acta de reunió, graella de recollida de pràctiques, pauta de discussió, guia d'acords ...) i és possible, afegeix-lo al darrera d'aquesta pauta.

B. Anàlisi de la Fase 4:

A partir del que varem parlar i acordar en la sessió anterior, per a l'anàlisi de la Fase 4, proposem que omplis la taula següent —la mateixa que varem omplir en la Fase anterior, però referida als procediments—:

	<i>Què del que s'ha fet ha anat especialment bé?</i>	<i>Quines dificultats han aparegut?</i>	<i>Què podríem millorar?</i>
<i>A. Implantació, seguiment i valoració de les diferents millores</i>			
<i>B. Ajust i redefinició, si s'escau, dels diversos canvis i millores</i>			

IV. Descripció i anàlisi dels assessoraments

IV. 1. El Projecte “Escolta’m”: Una proposta de tutoria personalitzada

Context i contingut	
Escola de primària de doble línia d'un municipi del Vallès Occidental. Seguiment de la pràctica del projecte “Escolta’m” al cicle inicial amb l'objectiu de millorar la tasca tutorial des d'una mirada capacitadora i de foment de la resiliència en l'infant.	
FASE I: Anàlisi i negociació de la demanda	<p>S0 <i>Data</i> : : 6-09-2010 <i>Durada</i>: 1 hora <i>Participants</i>: Cap d'estudis i assessor de l'EAP</p> <p><i>Descripció Sessió</i>: Elaboració d'un document de compromís amb el projecte on es reflecteix: sessions, objectius, continguts i funcions dels diferents participants.</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: Concretem el full de ruta de la pràctica del projecte i es fixa un calendari de reunions al llarg del curs.</p>
	<p>S1 <i>Data</i> : 20-09-2010 <i>Durada</i>: 1 hora <i>Participants</i>: Cicle Inicial, Cap d'estudis i assessor de l'EAP</p> <p><i>Descripció Sessió</i>: Presentació del projecte. Organització i desenvolupament. Es porta el document de compromís omplert i es reparteix a tots els participants.</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: Es dona als tutors un full de registre de les sessions de tutoria on han d'anotar el desenvolupament de la pràctica, les seves reflexions i valoració. Ho hauran de portar omplert a la propera sessió.</p>
FASE II Registre i anàlisi de les pràctiques del professorat	<p>S2 <i>Data</i> : 25-10-2010 <i>Durada</i>: 1 hora <i>Participants</i>: Cicle Inicial, Cap d'estudis i assessor de l'EAP</p> <p><i>Descripció Sessió</i>: Explicació de la pràctica a l'aula petita (tutoria personalitzada) a partir del full de registre donat a la sessió anterior. Es parla de la posada en marxa de la pràctica: nº sessions, grups, organització, reflexions i dubtes.</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: Es valora positivament l'ús d'un full de registre. Es decideix fer-ne una llibreta amb els fulls de camp amb nº de sessions programades, llistat de classe i requadres amb data d' assistència i temes tractats. Coincideixen en què el que preocupa més és com gestionar la conversa a l'aula petita. L'EAP facilitarà a la cap d'estudis la lectura d'uns capítols per a treballar en la sessió següent.</p>
	<p>S3 <i>Data</i> : 22-11-2010 <i>Durada</i>: 1 hora <i>Participants</i>: Cicle Inicial, Cap d'estudis i assessor de l'EAP</p> <p><i>Descripció Sessió</i>: La gestió de la conversa a l'aula petita. Anàlisi del contingut d'enregistraments de pràctiques de tutoria personalitzada a partir de la pauta donada de la lectura del capítol del llibre de Martine F. Delfos <i>¿Me estás escuchando?</i></p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: L'enregistrament i valoració com a exemple és molt útil i la pauta d'anàlisi facilitada ajuda molt. Preocupa l'assistència de les especialistes del cicle, no participen de la dinàmica. Cal buscar noves maneres d'implicar-les.</p>

FASE III Disseny de les millores de la pràctica	S4 S5	<i>Data : 13-12-2010 Durada: 1 hora Participants: Cicle Inicial, Cap d'estudis i assessor de l'EAP</i>
		<p><i>Descripció Sessió:</i> Sessions amb una base teòrica: L'efecte Pigmalion i la resiliència. Es treballa a partir de grups de discussió i pràctica reflexiva per a compartir una mirada capacitadora cap a l'alumnat.</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> Hi ha persones que no han fet les lectures demanades abans de la sessió. A partir de les activitats en petit grup proposades es parla de diferents experiències i això porta a propostes de relació diferents en el cas d'algun alumne que preocupa.</p>
FASE IV : Desenvolupament, seguiment i avaluació de les millores	S6 S7	<i>Data : 21-02-2011 3-03-2011 Durada: 1 hora Participants: Equip d'Educació Infantil, Cicle Inicial, Cap d'estudis i assessor de l'EAP</i>
		<p><i>Descripció Sessió :</i> Sessió d'intercanvi d'experiències i materials entre els dos cicles. Dificultats i aspectes que cal millorar en la gestió de la pràctica a l'aula petita. Avaluació del projecte: Eines d'avaluació també per l'avaluació amb l'alumnat.</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> Es treballa primer en petit grup intercicle i a partir de tres preguntes: valoració de l'experiència, dificultats i dubtes, i propostes de millora. La valoració és força positiva, les dificultats en major grau són organitzatives i es proposa preparar eines per valorar l'avaluació de l'alumna</p>
FASE V Avaluació del procés i decisions sobre la continuïtat	S8 S9	<i>Data : 4-04-2011 /16-05-2011 Durada: 1 hora Participants: Equip d'Educació Infantil, Cicle Inicial, Cap d'estudis i assessor de l'EAP</i>
		<p><i>Descripció Sessió:</i> Avaluació del projecte i preparació de l'exposició del projecte a d'altres escoles.</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> Aquesta sessió permet valorar el seguiment del projecte pels propers cursos i la implicació de tot el centre. S'elaboren eines d'avaluació per fer amb l'alumnat que fa el projecte. S'acorda ampliar el projecte pel proper curs al cicle mig.</p>
Valoració		<p><i>Punts forts:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Projecte estructurat i que es desenvolupa a partir de la pràctica ☐ Eines de registre i de seguiment del projecte ☐ Espais de reflexió i de debat docent ☐ Implicació de l'equip directiu ☐ Sistematització del calendari a l'inici de curs ☐ Espai i horari institucionalitzat per fer la pràctica <p><i>Aspectes a millorar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Fragmentació de les tasques de les sessions ☐ Millorar la implicació del coordinador del projecte en el centre ☐ Revisar l'horari de les sessions ☐ Organitzar més sessions d'equip intercicles ☐ Anticipar tasques i responsabilitats dels participants

IV. 2. La millora del clima de l'aula a 4rt d'Educació Primària.

Context i contingut	
Centre públic de primària del districte de l'Eixample de Barcelona de 2 línies per nivell. Aula d'acollida i aula d'educació especial. Matrícula viva (CAUI i immigrant)	
FASE I: Anàlisi i negociació de la demanda	<p>S1 <i>Data : 2ª quinzena juny Durada: 45 min. Participants: Equip Directiu i assessora de l'EAP</i></p> <p><i>Descripció Sessió:</i> Aprofitant la reunió de valoració del curs, es planteja a l'equip directiu la necessitat de treballar de forma grupal la dinàmica d'un grup on fins ara només s'han atès demandes individuals de disrupció conductual. Es presenta de forma general una proposta de treball amb els tutors implicats</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> L'equip directiu es mostra receptiu a aquest plantejament i es compromet a parlar-ho amb els tutors al setembre.</p>
	<p>S2 <i>Data : 2ª quinzena setembre Durada: 45 min Participants: Tutores de 4rt i assessora de l'EAP</i></p> <p><i>Descripció Sessió :</i> Plantejar el perquè d'aquesta proposta (mirada grupal) i el que implica endegar un procés d'assessorament conjunt. Paper de cadascú de nosaltres i línies bàsiques de funcionament (trobades, durada, "feina extra"...)</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> Una de les tutores mostra el seu interès a participar</p>
FASE II Registre i anàlisi de les pràctiques del professorat	<p>S3 <i>Data : 1ª quinzena octubre Durada: 1 hora Participants: Tutora de 4rt i assessora de l'EAP</i></p> <p><i>Descripció Sessió :</i> Determinar què preocupa, què es vol modificar i què s'ha fet fins ara respecte a aquests punts. S'analitzen les pràctiques realitzades fins ara respecte al bloc temàtic de "normes de convivència a l'aula".</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> Es diferencien dos blocs temàtics que a partir d'ara es treballaran simultània però diferenciadament. Partir del que s'ha fet permet concretar la demanda i les expectatives</p>
	<p>S4 <i>Data : 1ª quinzena novembre Durada: 1 hora Participants: Tutora de 4rt i assessora de l'EAP</i></p> <p><i>Descripció Sessió:</i> Analitzar i determinar possibles programes d'habilitats socials a aplicar a l'aula.</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> L'EAP assumeix la tasca de plantejar diferents opcions. Aquesta dinàmica posteriorment es valorarà com a negativa doncs porta a una actitud més passiva per part del docent que no acaba d'implicar-se en les propostes presentades.</p>

FASE III Disseny de les millores de la pràctica	S5	<i>Data : 1ª quinzena gener Durada: 1 hora Participants: Tutora de 4rt i assessora de l'EAP</i>
		<p><i>Descripció Sessió:</i> Concretar com i quan es desenvoluparan les 5 actuacions acordades respecte a la millora dels hàbits de convivència a l'aula.</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> S'acota molt bé què es vol millorar i què es farà per assolir-lo. Proposta molt concreta i pauta amb participació directa i implicada del docent. Fins i tot es planteja com implicar a la resta de l'equip docent.</p>
	S6 S7	<p><i>Data : 1ª quinzena febrer Durada: 1 hora Participants: Tutora de 4rt i assessora de l'EAP</i></p> <p><i>Data : 2ª quinzena febrer Durada: 1 hora Participants: Tutora de 4rt i assessora de l'EAP</i></p> <p><i>Descripció Sessió :</i> Concretar com i quan es treballarà el bloc temàtic d'habilitats socials a partir del material proposat per l'EAP en la sessió 4.</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> Les propostes presentades semblen massa feixugues. Es delimita com concretar els diferents aspectes a treballar partint del que realment la docent es veu capaç de tirar endavant. Es trien activitats i es defineix com, quan i qui realitzarà les activitats proposades.</p>
FASE IV : Desenvolupament, seguiment i avaluació de les millores	S8	<i>Data : 2ª quinzena abril Durada: 1 hora Participants: Tutora de 4rt i assessora de l'EAP</i>
		<p><i>Descripció Sessió:</i> Valoració de les activitats proposades per millorar els hàbits de convivència a l'aula.</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> Aquesta sessió permet valorar el que s'ha fet i també establir els punts clau per assolir aquestes millores</p>
	S9 S1 0	<p><i>Data : 2ª quinzena abril Durada: 1 hora Participants: Tutora de 4rt i assessora de l'EAP</i></p> <p><i>Descripció Sessió :</i> Valoració activitats proposades per aplicar un programa d'habilitats socials.</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> Necessitat de concretar molt més els aspectes a treballar. Deixar un marc massa obert fa tenir la sensació per part del docent que no ha treballat el que es proposava.</p>
Valoració	<p><i>Punts forts:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nivell de concreció assolit respecte al bloc d'hàbits de convivència a l'aula, referent a què es vol millorar i com, qui, quan es farà • Implicació de la tutora. Partir del que s'ha fet i del que el docent es veu capaç de tirar endavant • Potenciar l'efecte "cascada" en el sentit d'involucrar a altres docents tant pel que fa al treball concret d'aquest assessorament com pel que fa a la dinàmica de treball endegat <p><i>Aspectes a millorar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Definició i concreció del que es volia assolir en el segon bloc temàtica "habilitats socials" • Participació de només una de les tutores plantejades en un inici • Temps invertit 	

IV. 3. Els equips educatius com a estructura organitzativa de suport a la tutoria

Context i contingut	
<p>Escola d'Educació Infantil i Primària de Figueres creada el curs escolar 96-97, situada a una zona de nou creixement urbanístic de la ciutat. Una línia educativa. Poca mobilitat de professorat. Pla d'Autonomia de Centre.</p> <p>Contingut de millora: Coneixement i comprensió del grup-classe (1r i 2n de cycle mitjà) per part de tot el professorat que intervé, seguint una mateixa línia educativa i proposant uns objectius de treball compartits per donar suport a la tutoria.</p>	
FASE I: Anàlisi i negociació de la demanda	<p>S1 <i>Data</i> : Segona setmana de setembre <i>Durada</i>: 60 min. <i>Participants</i>: Cap d'estudis, coordinadora de EI, CI /CM, CS, MEE, MALL i EAP</p> <p><i>Descripció Sessió</i>: Iniciar un treball a la CAD de col.laboració com a assessora a l'equip educatiu de cycle mitjà, arrel de la proposta de l'equip directiu de l'escola, recollint i analitzant: demandes d'intervenció realitzades el curs anterior, llistes d'alumnes en espera de valoració d'EAP, orientacions globals donades als tutors, incidències habituals que es donen en els grups...</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: Concretem la proposta a treballar, el programa i calendari anual. Partim d'una necessitat detectada i demanda d'intervenció.</p>
	<p>S2 <i>Data</i> : Segona quinzena d'octubre <i>Durada</i>: 60 min <i>Participants</i>:Equip educatiu i assessora de l'EAP</p> <p><i>Descripció Sessió</i> : Elaborar conjuntament una proposta de treball a nivell d'equip educatiu i EAP del contingut a tractar, partint de la pràctica reflexiva (com coneixem /comprenem els grups d'alumnes pels quals estem treballant, quines necessitats educatives observem, quines capacitats tenen els alumnes...)</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: Construïm conjuntament el motiu i pla de treball de l'equip educatiu que es portarà a terme al llarg del curs, presentant els continguts de millora a treballar a partir de totes les aportacions realitzades.</p>
FASE II Registre i anàlisi de les pràctiques del professorat	<p>S3 <i>Data</i> : Segona quinzena de novembre <i>Durada</i>: 60 min <i>Participants</i>:Equip educatiu i assessora de l'EAP</p> <p><i>Descripció Sessió</i> : Revisar les normes de classe i els hàbits de treball pactats, després de valorar aspectes positius i negatius del grup que afecten la pràctica educativa: comportament dels alumnes i estil/nivell d'aprenentatge.</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: Concreció d'acords d'hàbits de treball, normes de convivència i estratègies que afavoreixen la comunicació mestre/a-alumnat, la relació entre alumnes i el procés d'ensenyament-aprenentatge. Hi ha una coincidència entre el professorat pel que fa la necessitat de treballar aquests aspectes.</p>
	<p>S4 <i>Data</i> : Segona quinzena de gener <i>Durada</i>: 60 min <i>Participants</i>:Equip educatiu i assessora de l'EAP</p> <p><i>Descripció Sessió</i>: Valorar i reorganitzar els blocs de continguts del PAT programats per trimestres.</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: Es pacten i es prioritzen activitats (de dinàmica de grups, sociograma, d'habilitats socials i comunicatives...) algunes d'elles ja contemplades en el PAT; per millorar la convivència del dia a dia. Aquesta tasca recau als tutors, però la resta d'equip de professors en tenen coneixement.</p>

FASE III Disseny de les millores de la pràctica	S5	<i>Data</i> : Primera quinzena de març <i>Durada</i> : 60 min <i>Participants</i> :Equip educatiu i assessora de l'EAP
		<p><i>Descripció Sessió</i>: Valorar el funcionament i aportacions objectives i constructives de les entrevistes individuals/famílies i la seva planificació... que es van realitzant al llarg del curs</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: Les entrevistes a les famílies estan molt incorporades a la pràctica docent, en contra de les individuals als alumnes (es justifica per manca de temps, tot i haver-hi una planificació per portar-les a nivell de centre). Caldria escoltar més als alumnes per poder incidir en aquells aspectes a millorar.</p>
FASE IV : Desenvolupament, seguiment i avaluació de les millores	S6	<i>Data</i> : Primera quinzena de maig <i>Durada</i> : 60 min <i>Participants</i> :Equip educatiu i assessora de l'EAP
		<p><i>Descripció Sessió</i> : Valoració de les actuacions acordades per millorar la convivència a l'aula i el nivell d'aprenentatge dels alumnes. Propostes de continuïtat i millora amb els grups pel proper curs.</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: Permet valorar el seguiment del treball iniciat de cara el proper curs i la implicació del professorat. S'acorda la continuïtat d'aquesta metodologia de treball a cycle superior.</p>
Valoració		<p><i>Punts forts</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Es parteix d'una iniciativa de l'equip directiu • Es concreta a la CAD a partir d'un anàlisi objectiu de la demanda • Com a EAP tinc un coneixement de les característiques del centre i de les seves necessitats educatives: alumnes, metodologia, professorat... <p><i>Aspectes a millorar</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Resistència del professorat en l'elaboració de propostes de millora. Caldria guanyar confiança. • S'espera que l'assessor dirigeixi i seleccioni els continguts a treballar • La planificació de les sessions, ja que es van distanciar de manera considerable unes de les altres

IV. 4. L'Orientació professionalitzadora a alumnat de la USEE a 4rt d'ESO .

Context i contingut	
<p>Institut, de 3 línies per nivell, d'una població del Baix Llobregat. Recursos d'atenció a la diversitat: USEE, Grups reduïts de dificultat d'aprenentatge, Aula d'Acollida nousvinguts. Assessorament adreçat a la creació d'un instrument orientador per l'alumnat que està cursant 3r d'ESO i ubicat a la USEE.</p>	
FASE I: Anàlisi i negociació de la demanda	<p>S1 <i>Data :2a quinzena de setembre Durada: 1 hora Participants: Professionals de la USEE i assessor</i></p> <p><i>Descripció sessió:</i> Es proposa a l'equip de la USEE la conveniència de l'elaborar un guió document per l'alumnat de 3r ubicat a la USEE, per tal d'acompanyar-los en la presa de decisió professionalitzadora. Aquesta sessió vol ser una prèvia abans de presentar la proposta de millora al centre.</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> La receptivitat de l'equip de la USEE així com el fet de compartir una mateixa necessitat fa que sorgeixi la implicació de la tutora dels alumnes que estan cursant 3r.</p>
	<p>S2 <i>Data :2a quinzena d'octubre Durada: 1 hora Participants: Membres integrants de la CAD</i></p> <p><i>Descripció sessió:</i> Es formalitza la proposta presentada en l'anterior sessió a l'equip USEE. Es materialitzen els termes propis de la millora: definició, delimitació dels rols dels participants, establiment d'un temps i espai per desenvolupar la millora.</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> La percepció compartida d'un treball que s'ha de construir conjuntament així com la definició concreta de la millora.</p>
FASE II Registre i anàlisi de les pràctiques del professorat	<p>S3 <i>Data : 1a quinzena de novembre Durada: 1 hora Participants: Membres integrants de la CAD</i></p> <p><i>Descripció sessió:</i> El repartiment de tasques per part dels participants, explícites i ben definides, ajuda a analitzar els documents aportats. D'aquesta anàlisi es prioritza allò que identifica la proposta de millora (guió orientador) per davant d'altres que essent importants estan en un segon terme (normativa, centres específics, família, serveis d'atenció externa...)</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> L'aportació de documentació pels participants queda ben delimitada i emmarcada. No així l'anàlisi dels documents, que per contra s'entra en un debat que alenteix la presa de decisió.</p>
	<p>S4 <i>Data : 2a quinzena de novembre Durada: 1 hora Participants: Membres integrants de la CAD</i></p> <p><i>Descripció sessió:</i> Es revisa, de nou, l'objecte de millora, per la manca de definició dels interessos professionals de l'alumnat. Això ajuda a reflexionar i aturar el pla de treball i donar pas a un nou element d'anàlisi: aspectes susceptibles de canvi, modificació o transformació per obtenir respostes favorables d'aquests alumnes. S'observa la necessitat d'introduir suport tecnològic per obtenir resultats de l'alumnat.</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> S'observa la importància de no donar una fase per acabada si no es mostren tots els elements que la defineixen.</p>

	S5	<i>Data : 2a quinzena de desembre Durada: 1/2h i 1/2h Participants: tutora USEE i assessor, i professora orientació i assessor, per separat.</i>
		<p><i>Descripció sessió:</i> Presentació d'un projecte de qüestionari, utilitzant els paràmetres ordinaris d'orientació, a partir del qual es podria desenvolupar l'instrument objecte de la millora. Anàlisi dels documents utilitzats de forma ordinària per a l'orientació de l'alumnat que finalitza l'etapa, com a base per realitzar l'instrument de millora.</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> La necessitat d'obtenció de resultats desdibuixa el treball en equip i compartit. La necessitat d'efectivitat es posa per davant del model que s'està treballant.</p>
FASE III Disseny de les millores de la pràctica	S6	<i>Data : 2a quinzena de gener Durada: 1h Participants: Tutora USEE, professora orientació i assessor</i>
		<p><i>Descripció sessió:</i> Presentació dels recursos utilitzats per la recollida d'informació, per part dels participants (entrevista personal, suport TIC, qüestionaris estandarditzats...). Alhora i conjuntament s'elabora l'itinerari professionalitzador individualitzat, segons les preferències manifestades pels alumnes, que es materialitza en una graella resum.</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> La síntesi del treball realitzat (amb el recurs del debat) ajuda a establir nous terminis per anar avançant.</p>
	S7	<i>Data : 1a quinzena de febrer Durada: 1/2h Participants: Tutora USEE, professora orientació i assessor</i>
		<p><i>Descripció sessió:</i> Elaboració de criteris per dissenyar l'instrument que doni resposta a allò que es pretén obtenir, a partir de l'intercanvi d'informació entre els participants. S'estableix a partir de la tipologia específica de l'alumnat.</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> Es manifesta la dificultat de consensuar criteris que unifiquin les diferents postures dels participants. Manca un exercici dinamitzador que afavoreixi aquest consens. D'altra banda, d'aquí sorgeixen noves propostes de millora.</p>
FASE IV : Desenvolupament, seguiment i avaluació de les millores	S8	<i>Data : 1a quinzena de març Durada: 1h Participants: Tutora USEE, professora orientació i assessor</i>
		<p><i>Descripció sessió:</i> Validació de l'instrument de recollida d'informació de l'alumnat USEE, en relació a la seva orientació professionalitzadora, objecte de millora. Ampliació a altres agents (familiars, serveis externs) de la presa de decisió de l'alumnat sobre els seus interessos professionals manifestats.</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> Durant la implantació i seguiment es detecten altres recursos que poden afavorir l'objecte de millora que es treballa, considerant l'alumnat USEE (crèdits prelaborals, per exemple).</p>

	S9	<i>Data : 2a quinzena de març</i> <i>Durada:</i> indeterminada <i>Participants:</i> Tutora USEE, famílies alumnat i assessor.
		<p><i>Descripció sessió:</i> Contrastar la informació recollida per mitjà de l'instrument elaborat, amb la visió de les famílies i/o tutors de l'alumnat, així com amb els professionals d'atenció específica externa.</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> La necessitat d'acompanyament a les famílies respecte a dos aspectes: l'orientació futura i el procés de comiat de l'alumne amb el centre.</p>
	S10	<i>Data : 1a quinzena de maig</i> <i>Durada:</i> 2h aprox. <i>Participants:</i> Tutora USEE, famílies i alumnat i assessor.
		<p><i>Descripció Sessió:</i> Acompanyar físicament l'alumnat i llurs famílies a centres específics, probables d'acollir l'alumnat en la seva proposta professionalitzadora.</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> La importància de materialitzar el resultat de les manifestacions professionals de l'alumnat, acompanyats dels referents propers.</p>
FASE V Avaluació del procés i decisions sobre la continuïtat	S11	<i>Data : 2a quinzena de juny</i> <i>Durada:</i> 1h <i>Participants:</i> tutora USEE, professora orientació i assessor
		<p><i>Descripció Sessió:</i> Valorar el procediment realitzat i els resultats obtinguts a partir de l'elaboració del qüestionari orientador.</p> <p><i>Observacions - Valoració:</i> La posada en marxa d'un treball d'aquestes característiques ha fet que s'obtingui una mirada diferent sobre l'orientació professionalitzadora.</p>
Valoració	<p><i>Punts forts:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ La utilització dels recursos discursius per emprendre les sessions i sobretot sintetitzar-ne el contingut. ☐ La necessitat d'establir una definició i concreció de l'objectiu, el més específic possible, afavoreix molt el treball a realitzar ☐ La concepció del treball col·laboratiu, on s'emmarca l'objecte de millora ☐ El repartiment de tasques ajuda a responsabilitzar-se cadascú d'un aspecte, àmbit o element del treball, sense caure en el desgast o cansament ☐ El repte de compartir l'objectiu possibilita crear un espai de discussió i debat i de reflexió (sinèrgia comunicativa) ☐ S'estableix una nova perspectiva en l'orientació professionalitzadora amb alumnat USEE, de la que no es tenia cap experiència en el centre ☐ A la darrera fase (5), es donen nous punts de partida per treballar altres objectes de millora. <p><i>Aspectes a millorar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Cal establir en la primera fase, molt clarament i amb fermesa, els rols que s'assumeixen per part dels participants. ☐ Es dona un perill quan l'objectiu és difús o poc concret, d'abastar més del què es pretén. ☐ Segons la inèrcia professional, en alguns moments es cau en l'assessorament directiu i es perd el marc col·laboratiu ☐ Es fa necessari implicar a un nombre més gran de professorat, com podria ser, en aquest cas, a la figura del tutor del grup-classe, que no ha participat ☐ Per aquest anterior punt, es posa en qüestió el rol dels professors que comparteixen tutoria amb aquest alumnat, i que l'assessor no ha sabut interpretar en benefici de la proposta de millora ☐ Establir un calendari que faciliti l'espai i el temps que es necessita per dedicar-se a aquest tipus de model d'assessorament 	

IV.5 . Desenvolupament de l'aprenentatge cooperatiu en dues aules de 6è de primària

Context i contingut		
Context: Escola		
Contingut general:		
Promoure una organització social cooperativa de l'aula a partir de la qual puguin aprendre junts alumnes diferents.		
Elements concrets del contingut:		
- Ensenyar estratègies d'interacció entre els alumnes d'un mateix grup cooperatiu amb l'objectiu de què aprenguin a col·laborar i a donar-se els suports ajustats a les seves necessitats.		
- Proposar adaptació de materials i activitats que facilitin la participació de l'alumnat USEE en el grup del qual formen part.		
FASE I: Anàlisi i negociació de la demanda	S1	<i>Data</i> : 2a quinzena setembre <i>Durada</i> : 2 hores <i>Participants</i> : Equip Directiu i assessora de l'EAP
		<i>Descripció Sessió</i> : Acordar el contingut de millora de l'assessorament, així com en el cicle en el que es duria a terme. Acordar un claustre pedagògic, on s'informa del contingut de millora. <i>Observacions - Valoració</i> : Actitud d'interès i col·laboració. El centre ja estava duent a la pràctica sessions d'aprenentatge cooperatiu, a partir de la formació en centre dels cursos anteriors.
	S2	<i>Data</i> : 1a quinzena octubre <i>Durada</i> : 1 hora <i>Participants</i> : Coordinadora de Cicle Superior i assessora de l'EAP
		<i>Descripció Sessió</i> : . Acordar qui duria a terme la sessió de claustre pedagògic sobre aprenentatge cooperatiu i acordar el curs en què se centraria l'assessorament. <i>Observacions - Valoració</i> : Bona col.laboració i implicació de la coordinadora de cicle.
FASE II Registre i anàlisi de les pràctiques del professorat	S3	<i>Data</i> : 1a quinzena octubre <i>Durada</i> : 1 hora <i>Participants</i> : Coordinadora de Cicle Superior i assessora de l'EAP
		<i>Descripció Sessió</i> : Planificar el contingut del claustre pedagògic sobre aprenentatge cooperatiu. Elaboració sobre un qüestionari sobre aprenentatge cooperatiu, el qual hauran d'emplenar cada docent de l'escola a partir de la seva pràctica i lliurà a la coordinadora de cicle superior. <i>Observacions - Valoració</i> : Bona entesa. L'ús del <i>Google docs</i> ens ha permès compartir els documents amb facilitat.
	S4	<i>Data</i> : 2a quinzena octubre <i>Durada</i> : 1 hora <i>Participants</i> : Tutora de 4rt i assessora de l'EAP
	<i>Descripció Sessió</i> : Anàlisi dels resultats dels qüestionaris emplenats pels docents de l'escola. Suggeriments per donar resposta a les qüestions que generen més dubtes a l'hora de dur a terme la metodologia d'aprenentatge cooperatiu. <i>Observacions - Valoració</i> : Bona col·laboració.	

FASE III Disseny de les millores de la pràctica	S5	<i>Data</i> : 1a quinzena novembre <i>Durada</i> : 1 hora i 30 min <i>Participants</i> : Claustre, assessora LIC i assessora de l'EAP
		<p><i>Descripció Sessió</i>: Es va dur a terme el claustre pedagògic amb el suport didàctic d'un <i>power point</i> que vam elaborar prèviament la coordinadora de cycle superior, la LIC i EAP.</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: Va anar bé. Va servir per donar a conèixer la metodologia al professorat nou i per recollir els dubtes que es planteja el professorat que havia posat a la pràctica l'aprenentatge cooperatiu.</p>
	S6	<i>Data</i> 1a quinzena novembre <i>Durada</i> : 2h <i>Participants</i> : Formador extern claustre i assessora de l'EAP
		<p><i>Descripció Sessió</i>: Aquesta sessió la va dur a terme el formador que va dur a terme la formació sobre aprenentatge cooperatiu els dos cursos anteriors amb l'objectiu de resoldre dubtes.</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: Bona impressió. S'observen les dificultats d'alguns docents, sobre tot, de grups difícils a nivell conductual, a l'hora de dur a terme l'aprenentatge cooperatiu.</p>
FASE IV : Desenvolupament, seguiment i avaluació de les millores	S7	<i>Data</i> : 1a quinzena gener <i>Durada</i> : 1h <i>Participants</i> : coordinadora de cycle superior i tutores de 6è, assessora de l'EAP
		<p><i>Descripció Sessió</i>: Compartir observacions realitzades a 6è i compartir anàlisi de seqüències de vídeo. Suggestiu sobre la lectura del capítol d'un llibre: el aprendizaje cooperatiu. 9 ideas clave.</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: Bé. Actitud d'interès i col·laboració.</p>
	S8	<i>Data</i> : 2a quinzena gener <i>Durada</i> : 1h <i>Participants</i> : Coordinadora de cycle superior i assessora
		<i>Descripció Sessió</i> : Lliurament per escrit dels acords presos a la sessió anterior i recollir el feed-back de la sessió anterior sobre l'assessorament a les tutores.
	S9	<i>Data</i> : 2a quinzena febrer <i>Durada</i> : 1h <i>Participants</i> : coordinadora de cycle superior i assessora
		<p><i>Descripció Sessió</i>: Acordar les dates per les properes observacions. Acordar penjar els protocols sobre aprenentatge cooperatiu (prèviament elaborats per l'EAP i la coordinadora de cycle) al <i>Google docs</i>, per tal que poguéssim compartir i modificar els protocols d'observació entre les tutores, coordinadora de cycle i EAP fins arribar a un protocol consensuat entre les participants. Acordar una sessió de claustre pedagògic a principis del curs vinent amb l'objectiu d'explicar al professorat l'experiència sobre aprenentatge cooperatiu.</p>
Valoració		<p><i>Punts forts</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ La implicació directa o indirecta de l'equip directiu durant el procés ☐ El fet de portar 5 anys com a EAP en el centre ha facilitat tirar endavant l'assessorament seguint aquest model, ja que hi ha moltes variables del sistema que en soc coneixedora <p><i>Aspectes a millorar</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Repartiment de les tasques. Entre les sessions, la majoria de les tasques eren assumides per l'EAP.

IV.6. La millora de la pràctica educativa en Educació Infantil

Context i contingut	
<p>El context és el d'una escola de Primària de doble línia. L'assessorament va adreçat al cicle d'educació infantil amb l'objectiu de treballar pautes d'intervenció amb el llenguatge oral i establir canvis metodològics dins l'aula.</p>	
FASE I: Anàlisi i negociació de la demanda	<p>S1 <i>Data</i> : 2a quinzena de juny (curs anterior) <i>Durada</i>: 1 hora <i>Participants</i>: Membres de la CAD i assessora de l'EAP</p>
	<p><i>Descripció sessió</i>: A partir de les demandes del curs anterior i en el marc de la valoració del Pla de treball es va acordar fer una intervenció més concreta al cicle d'educació infantil.</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: Aquesta sessió prèvia va ser l'inici per definir la necessitat fruit de l'experiència i emmarcar la proposta de treball.</p>
	<p>S2 <i>Data</i> : 2a quinzena de setembre <i>Durada</i>: 1 hora <i>Participants</i>: Equip Directiu i assessora de l'EAP</p>
	<p><i>Descripció Sessió</i>: A l'hora d'acordar el Pla de treball conjunt en el centre, es marca l'actuació concreta de l'assessorament al cicle d'educació infantil com a prioritària</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: Aquesta sessió és important ja que delimita el treball a fer al llarg del curs</p>
	<p>S3 <i>Data</i> : 2a quinzena d'octubre <i>Durada</i>: 1 hora i 30 minuts <i>Participants</i>: Tutores de P-3, P-4 i P-5, mestra d'educació especial, mestra de suport, TEI i assessora de l'EAP</p>
	<p><i>Descripció Sessió</i>: En aquesta sessió inicial amb el cicle es pacten els objectius de l'assessorament, les tasques a realitzar i es comença a establir un calendari de les intervencions més properes en el temps.</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: Aquesta sessió va ser de gran utilitat per prendre contacte entre tots els participants de l'assessorament, delimitar el rol i la tasca de cadascú així com per establir les actuacions més imminents.</p>
FASE II Registre i anàlisi de les pràctiques del professorat	<p>S4 <i>Data</i> : darrera setmana d'octubre i 1a quinzena de novembre <i>Durada</i>: Mig matí <i>Participants</i>: Tutores de P-3 i assessora de l'EAP</p>
	<p><i>Descripció Sessió</i>: Recollida d'informació de les necessitats i actuacions a l'aula a través de la observació directa a l'aula ordinària (aules de P-3). Se'n fa posteriorment una devolució a les tutores en el sí de la CAD i acordem prioritats.</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: Vam començar per P-3 donades les necessitats. Aquesta intervenció suposa de forma concreta l'inici de l'assessorament d'acord amb el calendari d'actuacions establert.</p>
	<p>S5 <i>Data</i> : 1a quinzena de novembre <i>Durada</i>: Mig matí <i>Participants</i>: Tutores de P-4 i assessora de l'EAP</p>
	<p><i>Descripció Sessió</i> : Recollida d'informació de les necessitats i actuacions a l'aula a través de la observació directa a l'aula ordinària (aules de P-4)</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: Se'n fa posteriorment una devolució a les tutores en el sí de la CAD i acordem prioritats.</p>
<p>S6 <i>Data</i> : 2a quinzena de novembre <i>Durada</i>: Mig matí <i>Participants</i>: Tutores de P-5 i assessora de l'EAP</p>	
<p><i>Descripció Sessió</i> : Recollida d'informació de les necessitats i actuacions a l'aula a través de la observació directa a l'aula ordinària (aules de P-5) Se'n fa posteriorment una devolució a les tutores en el sí de la CAD i acordem prioritats.</p>	

FASE III Disseny de les millores de la pràctica	S7	<i>Data</i> : última setmana de novembre <i>Durada</i> : 1 hora <i>Participants</i> : Mestre d'educació especial i assessora de l'EAP
		<i>Descripció Sessió</i> : D'acord amb les necessitats detectades, amb el mestre d'educació especial fem un recull de propostes per treballar el llenguatge oral que presentarem en el cicle, així com propostes per dur a terme alguns canvis metodològics a l'aula (treball per racons i establiment dels grups de conversa). <i>Observacions - Valoració</i> : Aquesta sessió és pròpiament de treball un cop fetes les observacions, els primers intercanvis i des del coneixement de l'especialista d'educació especial del centre. Comencem a fer propostes de treball concretes.
	S8	<i>Data</i> : 1a quinzena de desembre <i>Durada</i> : 1 hora <i>Participants</i> : tot el cicle d'educació infantil, equip directiu i assessora i assessora de l'EAP
		<i>Descripció Sessió</i> : Sessió de coordinació conjunta en la que recollim què hem fet fins ara, en fem una devolució conjunta i concretem noves tasques a realitzar per cadascun dels participants. <i>Observacions - Valoració</i> : En la devolució presentem les propostes en relació al treball de llenguatge a l'aula, el treball per racons i l'establiment dels grups de conversa.
FASE IV : Desenvolupament, seguiment i avaluació de les millores	S9	<i>Data</i> : al llarg del mes de desembre <i>Durada</i> : 1 hora <i>Participants</i> : tot el cicle d'educació infantil, equip directiu i assessora de l'EAP
		<i>Descripció Sessió</i> : Vegeu sessió anterior. Aquest recull ens serveix de cronograma de les activitats a realitzar a partir d'ara
	S10	<i>Data</i> : 1a quinzena de febrer <i>Durada</i> : 1h <i>Participants</i> : Membres de la CAD i assessora de l'EAP
		<i>Descripció Sessió</i> : A través de les informacions de l'especialista d'educació especial rebem la informació de com s'estan implementant les propostes (pautes llenguatge, racons i grups de conversa) i quins punts forts i febles s'estan donant. <i>Observacions - Valoració</i> : A través de la coordinació podem anar seguint el treball que s'està fent.
FASE V Avaluació del procés i decisions sobre la continuïtat	S11	<i>Data</i> : 1a quinzena de març i 2a setmana de maig <i>Durada</i> : 1h cada nivell <i>Participants</i> : tutors de P-3, P-4 i P-5r i assessora de l'EAP
	S12 S13	<i>Descripció Sessió</i> : Es torna a fer una observació per totes les aules per tal de recollir sobre el terreny quins canvis s'estan duent a terme i com està funcionant. <i>Observacions - Valoració</i> : Aquesta tasca de supervisió i acompanyament més propera és d'utilitat valorar l'impacte de les propostes de treball i fins a quin punt s'estan aplicant a les aules
FASE V Avaluació del procés i decisions sobre la continuïtat	S14	<i>Data</i> : 2a setmana de juny <i>Durada</i> : 1h i 30 min <i>Participants</i> : membres de la CAD i assessor de l'EAP
		<i>Descripció sessió</i> : L'objectiu és valorar el treball fet al llarg del curs i establir propostes de continuïtat pel següent.

<p><i>Valoració</i></p>	<p><i>Punts forts:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Contacte més proper entre tots els membres d'educació infantil i l'assessora ☐ Plantejament de necessitats d'acord amb la realitat valorada des de diferents perfils professionals i a través de diferents fonts de recollida d'informació ☐ Establiment de noves propostes de treball que fins ara no s'havien dut a terme <p><i>Aspectes a millorar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Importància de pactar un calendari des del principi per reservar-nos un espai ☐ Aclarir millor el rol de cadascú així com les tasques a realitzar per part de tots els participants i no únicament de l'assessor/a ☐ Establir millors procediments d'avaluació
-------------------------	--

IV.7. Pràctiques inclusives en Coneixement del Medi, Castellà i Català al Cicle Mitjà.

Context i contingut	
<p>Aquest assessorament es va iniciar a una escola de tres línies i amb una USEE, a proposta de l'Equip Directiu en la reunió d'avaluació del Pla de Treball del curs, per tal d'analitzar les pràctiques docents i la seva inclusió, i a partir de l'anàlisi, millorar alguna de les qüestions que sortissin reflectides com a punts febles.</p>	
FASE I: Anàlisi i negociació de la demanda	<p>S1 <i>Data</i> : Última setmana de Juny <i>Durada</i>: 1 hora <i>Participants</i>: Equip Directiu i assessora de l'EAP</p>
	<p><i>Descripció Sessió</i>: Va ser una sessió inicial sobre el tema i el contingut de l'assessorament. S'arriba a l'acord sobre el contingut, el cicle d'aplicació i les àrees.</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: Inicialment, es valora molt positivament el fet que la iniciativa parteixi del propi centre i que ells mateixos ubiquin en quin cicle es treballarà.</p>
	<p>S2 <i>Data</i> : Primera setmana setembre <i>Durada</i>: 2 hores <i>Participants</i>: Cap d'estudis i assessora de l'EAP</p>
	<p><i>Descripció Sessió</i> : Es planifica quina informació seria rellevant per dur a terme una valoració de l'estat inicial de la inclusió a les aules en aquestes àrees: tipus d'agrupaments, material utilitzat, resultats acadèmics dels alumnes durant el curs anterior...</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: La dificultat va ser de la quantitat de dades disponibles, seleccionar aquelles que ens semblaven rellevants i perquè, i com podien construir una visió de la situació inicial.</p>
	<p>S3 <i>Data</i> : Tercera setmana setembre <i>Participants</i>: Cap d'estudis i assessora de l'EAP <i>Durada</i>: 1 hora</p>
<p><i>Descripció Sessió</i> : Planificar el calendari de reunions amb el cicle, les tasques prèvies a la primera reunió i els responsables.</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: En aquesta sessió de planificació, es reflecteixen les dificultats logístiques, en no haver reservat un espai propi per aquestes coordinacions.</p>	
<p>S4 <i>Data</i> : Primera setmana octubre <i>Durada</i>: Una hora i 30 minuts <i>Participants</i>: Mestres de CM, cap d'estudis i EAP</p>	
<p><i>Descripció Sessió</i>: Constatar el grau d'acord amb la proposta, el nivell d'implicació i les dades aportades per fer la composició de la situació inicial.</p> <p><i>Observacions - Valoració</i>: Al voltant del tema plantejat, s'ha de recollir d'altres aportacions que afecten indirectament i que es poden incloure més endavant.</p>	

FASE II Registre i anàlisi de les practiques del professorat		<i>Data</i> : Segona setmana octubre assessora de l'EAP	<i>Durada</i> : 1 hora <i>Participants</i> : CAD i
		<i>Descripció Sessió</i> : Posada en comú de la tasca duta a terme a cicle mitjà	
		<i>Observacions - Valoració</i> : S'aporten idees des d'una perspectiva més àmplia de centre.	
	S6	<i>Data</i> : Tercera setmana Novembre <i>Participants</i> : Mestres de CM, cap d'estudis i assessora de l'EAP	<i>Durada</i> : 1 hora i 30 minuts
		<i>Descripció Sessió</i> : Compartir la visió sobre la situació inicial; posar en comú la pauta d'observació que ens permetrà analitzar les pràctiques i modificar el que es consideri.	
		<i>Observacions - Valoració</i> : Es tria un mètode de gravació per fer l'observació.	
FASE III Disseny de les millores de la pràctica	S7	<i>Data</i> : Primera setmana Febrer de CM, cap d'estudis i assessora de l'EAP	<i>Durada</i> : 1 hora <i>Participants</i> : Mestres
		<i>Descripció Sessió</i> : Valorar les pautes d'observació de les sessions dels diferents mestres i arribar a acords sobre la seva estructuració per tal que incloguin tots els alumnes.	
		<i>Observacions - Valoració</i> : Aquesta sessió, degut a que es va allargar la recollida de les observacions, va donar-se avançat el tercer trimestre.	
FASE V Avaluació del procés i decisions sobre la continuïtat	S8	<i>Data</i> : Última setmana Juny CM, cap d'estudis i EAP	<i>Durada</i> : 1h i 30 min <i>Participants</i> : Mestres de
		<i>Descripció Sessió</i> : Veure l'aplicació dels canvis, com es podria estructurar cara al curs següent i com quedaven recollits els acords. Fer el tancament de la tasca duta a terme.	
		<i>Observacions - Valoració</i> : Li dona un sentit global al que s'ha fet, si bé en aquest cas, també del que ha quedat per realitzar.	
	S9	<i>Data</i> : Primera setmana Juliol EAP.	<i>Durada</i> : 1 hora <i>Participants</i> : Equip Directiu i
		<i>Descripció Sessió</i> : Revisar l'evolució del que s'ha plantejat i donada la situació de canvis del cicle, plantejar possibilitats de continuïtat	
		<i>Observacions- Valoració</i> : Avaluar que tot i que la proposta sorgeix de l'Equip Directiu, també hi ha d'altres factors d'implicació i de concreció del contingut que influeixen directament, així com a que s'ha de preveure la continuïtat del que es proposa al centre.	
Valoració	<i>Punts forts</i> : <ul style="list-style-type: none"> ☐ El fet que la proposta arribés des del centre. ☐ Oferia diversitat de metodologies aplicades a diferents àrees. ☐ Es plantejava des d'un punt de vista de millorar la resposta educativa a tots els alumnes del grup classe. <i>Aspectes a millorar</i> : <ul style="list-style-type: none"> ☐ L'extensió de l'assessorament a diferents àmbits. ☐ La implicació i la comunicació dels implicats directament en la proposta. ☐ La logística referent a les observacions dels mestres. ☐ Una planificació més rigorosa. 		

Bibliografía

- Booth, T. y Ainscow, M. (2002). *Guía para la evaluación y mejora de la educación inclusiva. Index for Inclusion*. Madrid. Consorcio Universitario para la Educación Inclusiva.
- Coll, C. (2001). Lenguaje, actividad y discurso en el aula. En C. Coll, J. Palacios & A. Marchesi (Comps.), *Desarrollo psicológico y educación, 2. Psicología de la educación escolar* (pp.387-413). Madrid: Alianza.
- Fullan, M. (2002). *Los nuevos significados del cambio en la educación*. Barcelona: Octaedro.
- Lago, J.R. (2006). *Análisis de la coherencia i continuidad de las decisiones pedagógicas i acreditativas en la evaluación en el área de matemáticas en la E.S.O., i de las estrategias para favorecerlas mediante un proceso de asesoramiento*. Tesis Doctoral no publicada. Universitat de Barcelona. Consultat el 25 de marzo de 2004 en: http://www.tdx.cbuc.es/index_tdx.html
- Lago, J. R., y Onrubia, J. (2008a). *Assessorament psicopedagògic i millora de la pràctica educativa*. Vic: Eumo.
- Lago, J. R., y Onrubia, J. (2011). Un modelo de asesoramiento para la mejora de las prácticas educativas. En E. Martín y J. Onrubia (Coords.), *Orientación educativa y procesos de innovación y Mejora de la Enseñanza*. Barcelona. Graó.
- Pujolàs, P. y Lago, J.R (2011). El asesoramiento para el aprendizaje cooperativo en la escuela. En E. Martín y J. Onrubia (Coords.), *Orientación educativa y procesos de innovación y Mejora de la Enseñanza*. Barcelona. Graó.
- Sole, I. y Martín, E. (2011). *Orientación educativa. Modelos y estrategias de intervención*. Barcelona: Graó.
- Selvini M. (Coord.) (1986). *El mago sin magia: cómo cambiar la situación paradójica del psicólogo en la escuela*. Barcelona: Paidós.